

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-253-1-8>

**INDICATORS OF BALL INTERCEPTIONS BY TEAMS
PARTICIPATING IN THE FINAL MATCHES
OF THE 1994–2018 FIFA WORLD CUP**

**ПОКАЗНИКИ ПЕРЕХОПЛЕНЬ М'ЯЧА КОМАНДАМИ
УЧАСНИЦЯМИ ФІНАЛЬНИХ МАТЧІВ ЧЕМПІОНАТІВ СВІТУ
З ФУТБОЛУ 1994–2018 РОКІВ**

Chornobay I. M.

*Candidate of Sciences in Physical
Education and Sports, Associate Professor,
Associate Professor
at the Football Department
Lviv State University of Physical
Culture named after Ivan Bobersky
Lviv, Ukraine*

Чорнобай І. М.

*кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент,
доцент кафедри футболу
Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського
м. Львів, Україна*

Lapuchak I. Ye.

*Candidate of Sciences in Physical
Education and Sports, Associate
Professor,
Head of the Football Department
Lviv State University of Physical
Culture named after Ivan Bobersky
Lviv, Ukraine*

Лапичак І. Є.

*кандидат наук з фізичного виховання
і спорту, доцент,
завідувач кафедри футболу
Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського
м. Львів, Україна*

Ivasiak V. I.

*Master, Teacher
at the Football Department
Lviv State University
of Physical Culture named
after Ivan Bobersky
Lviv, Ukraine*

Івасяк В. І.

*магістр, викладач кафедри футболу
Львівського державного
університету
фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

Перехоплення м'яча – одина з важливих техніко-тактичних дій під час гри у захисті сучасних футбольних команд. У матчах за участі кваліфікованих футболістів перехоплення м'яча становить 16,6% від загальної кількості техніко-тактичних дій [1, с. 20].

У доступних джерелах літератури, мережі інтернету нами не виявлено даних про виконання висококласними футболістами

перехоплень м'яча у фінальних матчах чемпіонатів світу. Відсутні відомості про те, якими саме способами здійснювалися перехоплення м'яча, вдало чи з браком виконання.

Мета досліджень: визначення показників виконання перехоплень м'яча різними способами у фіналах чемпіонатів світу (ЧС) з футболу 1994-2018 років.

Перехоплення м'яча – дія, коли гравець оволодіває м'ячем, спрямованим від суперника до його партнера. Існує два наслідки виконання перехоплення м'яча у суперника – повний і неповний [2, с. 56]. При повному перехопленні м'яча, його виконання завершується оволодінням м'ячем гравцем іншої команди. При неповному перехопленні м'яч відбивається далі від місця перехоплення, вибивається за межі поля.

Аналізуючи техніко-тактичні дії гри у захисті кваліфікованих футболістів 19–20 років різних ігрових амплуа, автор [3, с. 16], встановив, що найбільше перехоплень м'яча ($10,9 \pm 0,7$) у суперників виконують захисники, півзахисники перехоплюють м'яч $9,2 \pm 1,0$ разів, нападники перехоплюють м'яч $4,3 \pm 0,6$ разів [3, с. 18]. У змагальній діяльності команди «Металіст» (Харків) у Лізі Європи українські науковці визначили, що за гру команда виконувала від 29 до 55 перехоплень м'яча за матч, в середньому $39,28$ перехоплень, а брак виконання коливався від 14% до 30% тобто в середньому становив $20,57\% \pm 2,18$ [4, с. 63].

За даними польських науковців на чемпіонаті світу 2018 року гравці команд, які вигравали матчі, виконували за гру в середньому $17,2 \pm 4,9$ підкатів, а гравці, команди яких програли у поєдинках, виконували в середньому $15,7 \pm 5,6$ підкатів [5, с.133]. Активність вибивань м'яча становила $25,5 \pm 10,2$ у переможців та $23,8 \pm 10,8$, у тих, що програли, дієвість вибивань м'яча $20,4 \pm 8,0$ та $18,7 \pm 7,8$ [5, с.133].

Вивчаючи техніко-тактичні дії команд прем'єр ліги Ірану, науковці [6, с. 79] визначили, що у нападників значно нижчий рівень перехоплень м'яча (7.94 ± 6.16), по зрівнянню із захисниками, у яких 16.61 ± 4.73 перехоплень, і з півзахисниками, відповідно 14.36 ± 5.64 [6, с. 79]. Тобто, гравці команд прем'єр-ліги Ірану перехоплювали м'яч в середньому $38,91$ разів за матч.

Проведені нами педагогічні спостереження за виконанням перехоплень м'яча гравцями команд чемпіонів та срібних призерів в основний час фінальних матчів ЧС з футболу 1994, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014, 2018 років виявили:

Найбільше разів серед команд чемпіонів світу перехоплювали м'яч ногами на випередження суперника, у підкаті чи у стрибку, або завдяки обраній позиції гравці збірної Франції 1998 року – 48 разів, з них 17 виконано невдало або неповністю (далі з метою скорочення тексту: невдало) [7, с. 106]. Найменше таких перехоплень у збірної Франції 2018 року – 24, з них 8 невдалих. Бразилія 1994 (37-9), Бразилія 2002 (26-7), Італія 2006 (26-5), Іспанія 2010 (34-12), Німеччина 2014 (35-10). Серед срібних призерів найбільше разів в основний час фінального матчу перехоплювали м'яч зазначеними вище способами гравці збірної Нідерландів 2010 (52 рази), з них 15 разів невдало. Найменше збірна Хорватії – 24 рази, з них 5 разів невдало. Італія 1994 (42-16), Бразилія 1998 (36-8), Німеччина 2002 (32-8), Франція 2006 (30-6), Аргентина 2014 (49-27).

Серед чемпіонів світу найбільше разів перехоплювали та підбирали м'яч через невдалі дії суперників, підстрахування партнерів збірна Франції 2018 – 21 раз, з них 4 невдало. Найменше – збірна Німеччини 2014 – 9 разів, з них 1 невдало. Бразилія 1994 року (17-1), Франція 1998 року (10-1), Бразилія 2002 року (17-4), Італія 2006 (14-1), Іспанія 2010 (15-1). Серед срібних призерів найбільше перехоплень у Хорватії 2018, 19 разів, з них 3 невдало; найменше – у збірної Бразилії 1998, 10 разів, усі вдало. Італія 1994 (17-6), Німеччина 2002 (15-2), Франція 2006 (17-0), Нідерланди 2010 (16-0), Аргентина 2014 (11-2).

Найбільше разів перехоплювали м'яч головою, тулубом серед чемпіонів світу збірна Франції 1998 року: 29 разів, з них 8 невдало. Найменше збірна Італії 2006: 19 разів, з них 5 невдало. Бразилія 1994 (25-9), Бразилія 2002 (26-11), Іспанія 2010 (24-8), Німеччина 2014 (28-14), Франція 2018 (29-14).

Серед срібних призерів найбільше разів збірна Нідерландів 2010 – 29 разів, з них 10 невдало; найменше – збірна Німеччини 2002 року – 12 разів, з них один раз невдало. Італія 1994 (18-6), Бразилія 1998 (22-6), Німеччина 2002 (12-1), Франція 2006 (15-3), Аргентина 2014 (28-9), Хорватія 2018 (24-14).

Найбільше разів в основний час гри перехоплювали м'яч різними способами ногами і головою гравці збірної Франції 1998 року – 87 разів, з них 26 разів невдало. Найменше збірна Італії 2006 – 59 разів, з них 11 разів невдало. Бразилія 1994 (79-19), Бразилія 2002 року (69-22), Іспанія 2010 року (73-21), Німеччина 2014 року (72-25), Франції 2018 року (74-26).

Найбільше разів серед срібних збірна Нідерландів 2010 року – 97 разів, з них 25 разів невдало; найменше збірна Німеччини

2002 року – 59 разів, з них 11 разів невдало. Італія 1994 року (57-28), Бразилія 1998 року (66-12), Франція 2006 року (62-9), Аргентина 2014 року (88-38), Хорватія 2018 року (67-22).

У додатковий час фінальних матчів 1994, 2006, 2010, 2014 років серед чемпіонів світу перехоплювали м'яч ногами на випередження суперника, у підкаті чи у стрибку, або завдяки обраній позиції збірна Італії 2006 року, 16 разів, з них 7 разів невдало. Бразилія 1994 (9-3), Іспанія 2010 (4-0), Німеччина 2014 (14-4). Серед срібних призерів збірна Італії 1994 (14-4), Франція 2006 (9-1), Нідерланди 2010, (11-3), Аргентина 2014 (10-1).

У додатковий час серед чемпіонів світу перехоплювали м'яч головою, тулубом гравці збірної Німеччини 2014 (15-5). Бразилія 1994 року (10-4), Італія 2006 року (6-2), Іспанія 2010 року (10-5). Серед срібних збірна Франції 2006 (13-4). Італія 1994 (6-4), Нідерланди 2010, (6-3), Аргентина 2014 (6-3).

У додатковий час серед команд чемпіонів перехоплювала, підбирала м'яч через невдалі дії суперників збірна Бразилії 1994 року (6-0), Італія 2006 (5-0), Іспанія 2010 (2-0), Німеччина 2014 (2-1). Серед срібних призерів збірна Італії 1994 (10 -2). Франція 2006 (5-0), Нідерланди 2010, (4-1), Аргентина 2014 (8-2).

Висновки. 1. Чемпіони світу з футболу 1994-2018 років в основний час фінальних матчів виконували перехоплення м'яча ногами на випередження суперника, у підкаті, у стрибку, завдяки обраній позиції в середньому за матч 32,85 разів, з них 30% невдало і перехоплювали та підбирали м'яч через невдалі дії суперників, підстрахування партнерів 14,71 разів, з них 13% невдало. Срібні призери в середньому 37,85 разів, з них 37% невдало і перехоплювали та підбирали м'яч через невдалі дії суперників, підстрахування партнерів 15 разів, з них 12% невдало. **2.** Чемпіони світу в основний час фінальних матчів перехоплювали м'яч головою, тулубом в середньому 25,71 разів за матч, з них 38% невдало. Срібні призери в середньому 22,85 разів за матч, з них 31% невдало. **3.** Чемпіони світу в основний час гри перехоплювали м'яч різними способами ногами і головою в середньому 73,28 разів за матч, з них 29,23% невдало. Срібні в середньому 70,85 разів за матч, з них 29,23% невдало. **4.** У додатковий час фінальних матчів 1994, 2006, 2010, 2014 років середні показники кількості перехоплень м'яча різними способами у порівнянні з основним часом (у перерахунку 30х3=90 хвилини) зменшилися незначно, а невдале їх виконання зросло. Значно зросло

середні показники перехоплень м'яча головою та тулубом, в тому числі їх невідале виконання.

Література:

1. Балан Б. А. Аналіз змагальної діяльності кваліфікованих футболістів на етапі підготовки до вищих досягнень. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2020. Вип. 5(125). С. 18–21.

2. Перевозник В. І. Дослідження техніко-тактичних дій (однборств, відборів, перехоплень) команди «Геліос» у чемпіонаті України з футболу в першій лізі 2011–2012 рр. / Перевозник В. І., Журід С. М., Марченко В. А. *Слобожанський науково-спортивний вісник* : зб. наук. ст. Х., 2012. № 2. С. 55–58.

3. Балан Б. А. Особливості змагальної діяльності кваліфікованих футболістів на етапі підготовки до вищих досягнень з урахуванням ігрового амплуа. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*.– 2020. Вип. 6(126). С. 16–20.

4. Перевозник В. Особенности технико-тактических действий команды «Металлист» в играх Лиги Европы / Владимир Перевозник, Владимир Паевский. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2018. № 1. С. 61–64. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snsv_2018_1_12

5. Szymon Mlynek. Identyfikowanie różnic w sprawności działania zespołów zwyciężskich i pokonanych podczas mistrzostw świata – Rosja 2018 (Виявлення відмінностей у ефективності дій команд, які виграли та програли під час чемпіонату світу Росія – 2018) / Szymon Mlynek, Aleksander Stuła, Andrzej Soroka. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2019. № 4(48). С. 129–134.

6. Mohsen Javani. 2015, Technical performance analysis of Iran premier league soccer players in 2012–2013 season / Mohsen Javani, Mohammadreza Hamedinia, Kazem Khodaei. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2015. № 10. С. 77–81.

7. Chornobay Ihor. Differences in the interceptions, tackles and counterattacks of the World Champions in the final soccer matches of the 1994 – 2014 World Cup/ Chornobay Ihor, Matviyas Olha, Kolobych Oleh, Fediuk Andrii, Bazyliaik Natalia. *International Journal of Advanced Multidisciplinary Research and Studies*. 2022. Vol. 2. Issue 4. P. 104–110.